MAATALOUS

Pysyvien nurmien ala lähes puolittui viime vuodesta

Viime vuoden perusteella joka kymmenes Suomen peltohehtaari olisi täyttänyt pysyvän nurmen määritelmän.

Pysyvien nurmien määrä asettunee Suomessa noin 120 000 hehtaarin paikkeille, Maaseutuvirasto (Mavi) arvioi.
Vielä keväällä arvioitiin, että pysyvien nurmien ala olisi ollut enintään 200 000 hehtaaria (MT 20.4.).

Pysyvien nurmien lopullinen määrä selviää joulukuussa, kun Mavi tekee lopulliset laskelmat pysyvän nurmen alasta EU:n komissiolle ilmoittamista varten.

Lopputulos linjassa odotusten kanssa

EU:n tuomioistuimen päätös ja EU:n komissio saivat suomalaisviljelijät hermostumaan viime syksynä ilmoittamalla, että pysyviksi nurmiksi tulkitaan kaikki kuudetta vuotta peräkkäin nurmella olevat lohkot.

MT:n Gallup Elintarviketiedolla teettämässä kyselyssä joka viiden viljelijä kertoi rikkoneensa nurmia välttääkseen merkinnän pysyvästä nurmesta (MT 1.7.). Gallup Elintarviketiedon tutkija **Petri Pethman** arvioi tuolloin, että käytännössä viljelijät ovat vastausten perusteella kyntäneet 47 600 hehtaaria nurmia.

Viljelijöiden halu välttää pysyvän nurmen status omilla lohkoillaan lienee nyt johtanut 80 000 hehtaarin pudotukseen pysyvien nurmien alassa. Osa viljelijöistä ilmoitti näitä aloja esimerkiksi ympäristökorvauksen suojavyöhykkeeksi tai luonnonhoitopelloksi, osa aloista kynnettiin.

EU edellyttää jäsenmailta, ettei pysyvien nurmien osuus niiden koko maatalousmaan alasta laske yli viittä prosenttia tämänvuotisesta.

Suomen maatalousmaan ala on tällä hetkellä noin 2,3 miljoonaa hehtaaria. 120 000 hehtaaria on tästä noin 5,2 prosenttia. Suomen täytyisi käynnistää pysyvien nurmien ennallistamismenettely, jos pysyvän nurmen osuus maatalousmaan alasta painuisi alle viiteen prosenttiin.

Määrää tarkastellaan kunakin vuonna suhteessa senhetkiseen maatalousmaan alaan. Jos 2,3 miljoonan hehtaarin kokonaispeltoala säilyisi myös tulevina vuosina, viiden prosentin vähennys pysyvien nurmien osuudessa tarkoittaisi 6 000 hehtaarin vähennystä niiden alaan.

Natura-alueen pysyvä nurmi säilytettävä aina

Ennallistamismenettely koskee niitä viljelijöitä, joilla on hallinnassaan kahden edellisen vuoden aikana pysyvästä nurmesta muuhun käyttöön otettua maatalousmaata. Jos ennallistamismenettely olisi otettava käyttöön, viljelijän pitäisi laittaa nurmeksi lähes yhtä suuri ala kuin tilalla on otettu pysyvästä nurmesta muuhun käyttöön.

Tämä ala on pidettävä nurmella seuraavat viisi vuotta.

Siitä ei ole laadittu lopullisia ohjeita, miten ennallistamismenettely käytännössä toteutettaisiin, toteaa neuvotteleva virkamies **Pia Lehmusvuori** maa- ja metsätalousministeriöstä.

”Täytyy muistaa, ettei sellaista tilannetta välttämättä edes tule.”

Pysyviä nurmia saa muokata, lannoittaa ja niillä voi käyttää kasvinsuojeluaineita normaalin viljelykäytännön mukaisesti.

Jos pysyvien nurmien osuus Suomen maatalousmaan alasta ei vähene enemmän kuin viisi prosenttia, viljelijät voivat vapaasti viljellä pysyväksi nurmeksi merkityillä lohkoilla muitakin kasveja kuin nurmea.

Tästä on kuitenkin yksi poikkeus.

Natura-alueilla sijaitseva pysyvä nurmi luokitellaan herkäksi pysyväksi nurmeksi, ja se on aina säilytettävä nurmena.

JUHANI REKU

PASI LEINO

Timo Klemelä kylvi nurmilohkolleen Jokioisissa keväällä kauraa, jotta lohko ei saisi pysyvän nurmen merkintää. Suorakylvetyn ja taustalla oleviin paaleihin tuoresäilötyn kaurakasvuston lomasta pilkistää edelleen vahva nurmikasvusto, mutta viljavuoden ansiosta merkintää ei lohkolle tullut.

15 hehtaarin nurmet kauralle

Jokioisilla hevosheinää kasvattavalla **Timo Klemelällä** oli vielä huhtikuussa 15 hehtaaria peltoa, joka oli saamassa pysyvän nurmen merkinnän.

MT kertoi Klemelän tilanteesta kuvan kera 20. huhtikuuta.

Pysyvän nurmen merkintää ei kuitenkaan tullut.

”Savimaata ei kannattanut lähteä kyntämään, joten siihen suorakylvettiin koko 15 hehtaarille vihantakauraa”, Klemelä kertoo.

Lohko on tarkoitus palauttaa nurmiviljelyyn parin vuoden katkoksen jälkeen.

Tänä vuonna Klemelä perusti uutta nurmea menetetyn tilalle.

Koska tilalla ei ole kotieläimiä, nurmen tuotanto menee kokonaan myyntiin. Hiukan Klemelää mietityttää nyt tuoresäilötyn kauran menekki, sillä säilörehusato oli karjatiloillakin hyvä.

”Kyllä tämä systeemit sotki. Tuli ylimääräisiä kuluja ja tuotannon menetyksiä”, Klemelä pohtii.

JUHANI REKU

JAANA KANKAANPÄÄ

Timo Klemelän nurmilohko kuvattuna 17. huhtikuuta. Tuolloin Klemelä vielä harkitsi, miten lohkon voisi pysyvältä nurmelta säästää.

PYSYVÄ NURMI

Osa viherryttämistukea

Pysyvän nurmen säilyttäminen on yksi ilmaston ja ympäristön kannalta suotuisista maatalouskäytännöistä, joita edellytetään tänä vuonna käyttöön otetussa viherryttämistuessa.
Pysyvät nurmet ovat lohkoja, jotka ovat olleet yhtäjaksoisesti nurmella yli viisi vuotta.
Pysyvän nurmen voi ottaa myös muuhun viljelykäyttöön. Jos pysyvien nurmien osuus Suomen maatalousmaasta laskee yli viisi prosenttia tähän vuoteen verrattuna, viljelijän pitää palauttaa pysyvien nurmien ala tämänvuotista vastaavaksi.

Vilja ja valkuaiskasvi nollaavat nurmivuodet

Esimerkiksi vilja tai valkuaiskasvi nollaa automaattisesti lohkon nurmivuodet. Nurmivuosien laskeminen aloitetaan aina nollasta sellaisen kasvukauden jälkeen, kun viljelijä on ilmoittanut tukihakemuksessaan sillä jotain muuta kuin nurmikasvia.

Nurmivuosien määrällä on merkitystä silloin, kun niitä tulee yhteensä viisi peräkkäin. Sen jälkeen lohko tulkitaan viherryttämistuen mukaiseksi pysyväksi nurmeksi, jos lohko ilmoitetaan edelleen nurmena.

Alunperin Suomi tulkitsi tukiehtoja niin, että ympäristökorvauksen mukaiset nurmet ja ekologiseksi alaksi (efa) ilmoitetut viherkesannot nollaisivat viljan tavoin lohkon nurmivuodet. EU ei kuitenkaan salli tällaista tulkintaa, joten Maaseutuvirasto joutui heinäkuussa muuttamaan tulkintaa.

Sen mukaan niitä vuosia ei lasketa nurmivuosien määrään, jotka lohko on ympäristönkorvausnurmena tai efaksi ilmoitettuna viherkesantona.

Laskenta jatkuu kuitenkin ympäristökorvausnurmivuoden ja efaksi ilmoitetun viherkesannon jälkeen siitä, mihin laskennassa sitä ennen jäätiin.

Näin ollen nurmi voi jatkossa muuttua pysyväksi jo heti ympäristökorvausnurmen jälkeisenä vuonna, jos se on edelleen nurmena ja kyse on lohkon kuudennesta nurmivuodesta.

Ympäristökorvausnurmia ovat muun muassa luonnonhoitopeltonurmet, suojavyöhykenurmet, viherlannoitusnurmet ja monivuotiset ympäristönurmet.

Toinen tulkintamuutos on viljelijöiden kannalta askel parempaan: siementuotantonurmi ei sen mukaan ole pysyvää nurmea muodostava nurmi.

JUHANI REKU

Efsa arvioi: Glyfosaatti ei aiheuta syöpää

BRYSSEL (MT)
Euroopan ruokaturvallisuusviranomainen Efsa pitää epätodennäköisenä, että glyfosaatti aiheuttaisi syöpää.

Tulos taannee glyfosaatin pysymisen markkinoilla.

Aineen syöpäriskistä on puhuttu pitkään ja päinvastainen tulos olisi todennäköisesti johtanut glyfosaatin kieltämiseen.

Efsa kuitenkin arvioi, että glyfosaatin myrkyllisyys täytyy arvioida uudelleen ja esittää altistumiselle rajoja.

Ruoka ei saa sisältää glyfosaattia yli 0,5 milligrammaa ihmisen painokiloa kohti päivässä.

Ainetta käsittelevät eivät saa altistua yli 0,1 milligrammalle painokiloa kohti päivässä. Altistumiselle ei ole ennen ollut rajoja.

> Efsan arvio taannee glyfosaatin pysymisen markkinoilla.

Rajat ovat käytössä sen aikaa, kun Efsa tutkii vuoden 2016 aikana glyfosaatin määrää ruuassa EU:n jäsenmaissa.

Glyfosaatin hyväksynnän piti olla katkolla vuoden lopussa. Aine sai puoli vuotta jatkoaikaa.

Euroopan komissio ottaa Efsan lausunnon huomioon päättäessään glyfosaatin käytön jatkamisesta.

Efsa arvioi myös glyfosaatin syöpävaarallisuudesta kertoneen IARC:n tutkimuksen osana omaa lausuntoaan.

Efsan mukaan usea muu tutkimus osoitti päinvastaista kuin syöpätutkimuslaitos IARC:n tulokset.

Ympäristöjärjestöt ja ryhmä meppejä pitävät IARC:n tutkimusta pätevänä, joten Euroopan parlamentin ympäristövaliokunnan odotetaan keskustelevan Efsan ja IARC:n tuloksien eroista joulukuun alussa.

Glyfosaatti on maataloudessa yleisesti käytetty torjunta-aine.

AIMO VAINIO

Faba käynnisti yt-neuvottelut

Nautojen siemennyspalveluihin ja jalostukseen erikoistunut osuuskunta Faba käynnisti keskiviikkona yt-neuvottelut.

Faba työllistää 400 henkeä. Neuvottelut koskevat koko yritystä ja alustava arvio vähennystarpeesta on 25–40 henkilötyövuotta, henkilöstöpäällikkö **Jussi Peltokangas** kertoo.

Neuvottelujen taustalla on nautojen siemennysmäärien romahtaminen syys–lokakuussa.

Faba on varautunut siemennysmäärien 5–7 prosentin vuosittaiseen laskuun. Tätä vauhtia edettiin tänäkin vuonna elokuulle asti, mutta syys- ja lokakuussa siemennykset vähenivät 20 prosenttia.

Peltokankaan mukaan tilanne yllätti Faban. ”Vielä elo–syyskuun vaihteessa oltiin hyvin toiveikkaita syksyn suhteen.”

Hän toteaa, että vaikea taloustilanne on mitä ilmeisimmin aikaistanut tilojen lopettamispäätöksiä. ”Maidon hinta on pudonnut ja osassa maata rehua saatiin huonosti. Lisäksi tukimaksatusten viivästyminen vaikeuttaa viljelijöiden kassatilannetta.”

Moni lopettaa karjanpidon, osa vähentää eläimiä, kun rehuja ei ole tarpeeksi koko talven varalle. ”Viestit maakunnista ovat aika murheellisia.”

Marraskuu näyttää jo paremmalta

Marraskuun lukemat näyttävät Fabassa edelliskuukausia valoisammilta.

Peltokangas arvioi, että kahden viime kuukauden heikkoon tulokseen vaikuttaa osaltaan kuiva syksy: se piti viljelijät pitkään peltotöissä.

”Eläimet olivat laitumella eikä hiehoja ehkä siksi siemennetty.”

Jos tilanne paranee, henkilöstön vähentämistarve saattaa olla ennakoitua pienempi.

Hinnankorotuksista ei haeta ratkaisua

Faban yt-neuvottelut kestänevät tämän vuoden loppuun.

Faballa on melko runsaasti osa-aikaisia työntekijöitä, Peltokangas kertoo. Lisäksi on jonkin verran 63 vuotta täyttäneitä, jotka pääsevät eläkkeelle.

”Katsotaan, mihin nämä riittävät.”

Peltomäen mukaan on selvää, ettei Faba yritä korjata tilannettaan isoilla hinnankorotuksilla. ”Budjettia on tehty niin, että suunnilleen entisillä palvelumaksuilla yritetään mennä.”

Lisäksi mietitään muita keinoja, kuten palvelurakenteen muuttamista niin, että uusia asiakkaita löytyisi.

SATU LEHTONEN

Arla perui alkuperälisän

Arla on luopunut suunnitelmasta antaa alkuperämerkin kautta osalle ruotsalaistuottajista 40–45 äyriä lisää hintaa maitolitrasta, kertoo ruotsalaislehti Lantbruk.

Arlan johto on perusteluna ilmoittanut omistajilleen, että maidon hinnan on oltava sama kaikille, se on osuuskunnan tärkeimpiä periaatteita.

Tuottajat ovat ihmeissään, miksi Arla pysäyttää maidontuottajien avuksi tehdyn aloitteen.

Tuottajat ovat lehden mukaan kyllästyneitä Arlan toteutumattomiin lupauksiin tehdä jotain heidän tilanteensa hyväksi.

Samaan aikaan maidon ylituotanto Ruotsissa pakottaa meijerijätti Arlan valmistamaan halpaa maitojauhetta vientiin, uutisoi ruotsalainen ATL.

Noin kolmannes Arlan tuottajamaidosta päätyy maitojauheeksi, koska kotimaan markkinat ovat tukossa.

Yhtiölle jauheen myyminen ulkomaille ei ole kovin kannattavaa, koska hinnat ovat nyt alhaalla.

Säästökuurin takia Arla sulkee meijerin Skövdessä ja siirtää toiminnot Tukholmasta Kallhälliin.

Lisäksi vähennetään pääkonttorilla työskentelevien määrää.

Seuraavan puolen vuoden aikana lähtöpassit saa noin 130 työntekijää.

Lisäksi nipistetään edustuskuluista ja konsulttien käytöstä.

TERHI TORIKKA
MAIJA ALA-SIURUA

KÄRCHER PROFESSIONAL.
HARMAA ON VARMAA.

Kuumaa korkeapainetta säännöllisiin pesutöihin.

Kovaan, säännölliseen ammattikäyttöön mitoitetulla kuumavesipesurilla koneiden, ajoneuvojen ja rakennusten pesu sujuu ripeästi ja varmasti. Kysy tarjousta ja päivitä pesurisi testivoittajaan lähimmän Kärcher-ammattituotteiden jälleenmyyjän luona.
www.karcher.fi

HDS 8/18 CX kuumavesipesuri
- 180 bar, 800 l/h
- sovh 3450,- (sis. alv 24%)

KÄRCHER
makes a difference

Hanhet aiheuttivat satojentuhansien vahingot Pohjois-Karjalan pelloilla

JOENSUU (MT)
Viime keväänä Pohjois-Karjalaan pysähtyneet hanhiparvet tuhosivat usean viljelijän ensimmäisen nurmisadon ja viljan oraat. Vahinkojen suuruusluokka on 200 000–400 000 euroa.

Pohjois-Karjalan elykeskukseen on toimitettu kymmeniä korvaushakemuksia erityisesti Keski-Karjalan seutukunnasta eli Kesälahdelta, Kiteeltä, Rääkkylästä ja Tohmajärveltä.

”Viime kevät oli ensimmäinen, jolloin linnut jäivät muuttomatkallaan Suomen puolelle useiksi päiviksi”, kertoo luonnonsuojeluasiantuntija **Mika Pirinen** Pohjois-Karjalan elykeskuksesta.

Pohjois-Karjalan lisäksi hanhista on ollut riesaa Kaakkois-Suomessa ja Etelä-Savossa.

”Tarkkaa arviota korvausvaatimusten suuruudesta en pysty sanomaan, koska en ole ehtinyt vielä käydä kaikkia kymmeniä Pohjois-Karjalankaan hakemuksia läpi. Hehtaariarvio meillä on, koska kuntien maaseutusihteerit ovat käyneet kartoittamassa tilat, joilla vahinkoja on aiheutunut”, Pirinen sanoo.

Korvaussummat rauhoitettujen lintujen, kuten valkoposkihanhen, kurjen, naakan ja korpin, aiheuttamista vahingoista ovat nurmihehtaarilta 2 500–3 000 euroa ja viljapeltohehtaarilta 500–1 000 euroa.

Korvattavaa alaa kertyy Pohjois-Karjalassa 400–500 hehtaaria.

”Tänä syksynä vahinkoja ei pahasti tullut, koska linnut liikkuivat puintien ja viimeisten nurmisatokorjuiden jälkeen alueella.”

Äskettäin pidetyssä keskustelutilaisuudessa perustettiin Keski-Karjalan lintutyöryhmä, jonka tarkoituksena on talven aikana selvitellä, mitä lintuongelman kanssa voidaan tehdä.

Työryhmässä ovat edustettuna viljelijät, kuntien ja elykeskusten virkamiehet sekä lintutieteelliset yhdistykset.

”Ympäristöministeriöstä on toistaiseksi vakuutettu, että rahat riittävät ja että lisäbudjetista tällaiseen ongelmaan on saatavissa lisää”, Pirinen kertoo.

Venäjällä metsästys karkottaa

Syiksi riesaan arvellaan sitä, että Venäjän puolella Aunuksen tietämillä peltoaloja on jäänyt viljelyn ulkopuolelle ja sitä, että rajan takana valkoposkihanhia myös metsästetään syksyisin.

”Linnut näyttävät oppineen turvallisemman lentoreitin Suomen ylitse.”

Luonnonsuojelulaissa rauhoitettujen lintujen aiheuttamien vahinkojen korvaus on ollut kirjattuna pitkään, mutta nyt pykälä ensimmäisiä kertoja joudutaan toden teolla ottamaan käytäntöön.

”Eräskin kiteeläinen viljelijä kertoi, että hänen 15 hehtaarin peltoalastaan linnut söivät ensimmäisen sadon peräti 10 hehtaarilta. Viljelijä joutuu turvautumaan ostorehuun.”

Yhtä helppoa ja tehokasta ehkäisykeinoa ei lintutuhoille asiantuntijan mukaan ole. Perustettu työryhmä alkaa miettiä keinoja tosissaan: häirintä ja lintupellot ovat yhtenä ehdotusten joukossa.

LIISA YLI-KETOLA

LYHYESTI

Ruokohelpi tehokkain seoksessa

Ruokohelven ja vuohenherneen seoskasvusto tuotti kenttäkokeessa selvästi energiantuotannon kannalta parempaa biomassaa kuin väkilannoitettu puhdasviljelmä, osoittaa **Epie Kenedyn** väitöstutkimus, joka on tehty Helsingin ylipistossa.

OIKAISU

NHK uskoo robotteihin

Keskiviikon lehdessä (MT 11.11.) kerrottiin virheellisesti NHK-Dairyn toimitusjohtajan **Oskari Korhosen** sanoneen, että isoihin navetoihin hankitaan lypsyasemia. Oikeasti Korhonen sanoi, että lypsyrobotit ovat uusien navetoiden yleisin lypsyjärjestelmä.

MT